

Vyjadrenie ZŠ Parchovany k tragickej udalosti z 20. 11. 2023.

Na úvod nám dovoľte ešte raz vyjadriť úprimnú sústrasť všetkým príbuzným, priateľom a blízkym ľuďom zosnulého Romana. Tragédia, ktorej viacerí z nás boli svedkom, otriasla aj všetkými zamestnancami školy a žiakmi a zásadne ovplyvnila vyučovací proces na našej škole.

Na základe odporúčania psychológov, ktorým ďakujeme za podporu počas uplynulých dní, vydávame stanovisko s istým časovým odstupom, ktorý nám bol odporúčaný v záujme ochrany duševného zdravia žiakov našej školy.

1. Popis udalosti z pondelka 20. 11. 2023

Po 3. vyučovacej hodine náš žiak Roman, napriek zákazu službukonajúcej učiteľky, cez okno na chodbe vyskočil na strechu jedálne a po protipožiarnom rebríku prešiel na strechu budovy školy.

Službukonajúca učiteľka, ktorej pokyny žiak nedodrжал, okamžite informovala vedenie školy. To zalarmovalo všetky záchranné zložky a oznámilo udalosť zákonnému zástupcovi. Podrobný opis sme neskôr poskytli policajnému vyšetrovateľovi, ktorému škola naďalej poskytuje maximálnu súčinnosť.

Roman následne asi 50 minút zo strechy školy komunikoval s učiteľom, zástupcom školy, policajtom a matkou. Následne telefonoval s otcom, ktorý sa nachádzal v zahraničí. Ešte pred príchodom hasičov skočil zo strechy školy. Lekári ho oživovali na mieste, následne ho transportovali do nemocnice, kde žiaľ zraneniam podľahol.

O udalostiach existujú kamerové záznamy, ktorá má polícia k dispozícii. Kriminalisti vypočuli vedenie školy, učiteľov a spolužiaka.

Na druhý deň sme sa dozvedeli, že existuje videozáznam, ktorý nakrútila žiačka deviatej triedy a následne ho sprístupnila na sociálnej sieti. Táto udalosť je taktiež predmetom policajného vyšetrovania a bude riešená aj v zmysle Školského poriadku. V ňom je totiž uvedené: „Žiakom sa zakazuje používať mobilný telefón v priestoroch školy. Žiak môže mať v škole iba vypnutý mobilný telefón. Použitie ho môže výhradne s povolením učiteľa – buď v nutných prípadoch na komunikáciu s rodičom alebo ako učebnú pomôcku – kalkulačka, fotoaparát, kamera, úložný priestor. Porušenie sa kvalifikuje ako porušenie školského poriadku so zápisom v triednej knihe, zabavením telefónu a uložením vo vypnutom stave do trezoru školy. Zákonný zástupca po informácii o odobratí telefónu si ho prídje prevziať osobne“.

To znamená, že škola vyvodí vo svojej kompetencii veľmi prísne dôsledky voči žiakovi, ktorý natočil video a samozrejme aj voči autorom viet a zvukov, ktoré je počuť na pozadí.

2. Popis činnosti školy po udalosti

Už v pondelok popoludní vedenie školy oslovilo Centrum poradenstva a prevencie (CCP) v Trebišove so žiadosťou o odbornú pomoc. Centrum realizovalo kroky krízovej intervencie pre učiteľov a žiakov, ktoré uvádzame nižšie:

Krízovú intervenciu (ďalej KI) sme začali prípravným online stretnutím dňa 20. 11. 2023 o 18:00 za účasti odborných zamestnancov CPP Trebišov a CPP Zuzkin park 10, Košice. Na stretnutí sme spoločne dohodli prvé formálne kroky KI: informovanie rodičov, spoločné informovanie vedenia a učiteľov o krokoch KI, bezpečný priebeh rozlúčkových rituálov v škole, starostlivosť o žiakov školy, predbežné formálne zabezpečenie skupinovej KI v triedach, personálne zabezpečenie KI.

Informovanie rodičov malo za cieľ edukovať ich o špecifikách prežívania a zvládania straty u detí, upozorniť ich na potrebu spolupráce v prípade zraniteľných žiakov aj informovať o možnostiach pomoci a o charaktere pripravovaného skupinového stretnutia.

V utorok 21. 11. 2023 bolo realizované spoločné stretnutie odborných zamestnancov CPP Trebišov s vedením školy a triednymi učiteľmi s cieľom informovať pedagógov o princípoch KI a následných krokoch, ktoré budú realizované. Na stretnutí boli vytipované potenciálne ohrozené triedne kolektívy (2. stupeň ZŠ), učiteľom bolo poskytnuté poradenstvo k tomu, ako a prečo s deťmi v triedach o udalosti hovoriť, aké rizikové prejavy si u detí všimnúť, ktorým potenciálne viac ohrozeným žiakom venovať väčšiu pozornosť. Tiež bolo odporúčané venovať pozornosť vlastnému prežívaniu situácie a vlastným potrebám, zamerať sa na vlastné zdroje a zvládacie stratégie. Pedagógom bola poskytnutá možnosť v prípade potreby absolvovať individuálnu konzultáciu.

Následne v stredu 22. 11. 2023 boli po triednických hodinách realizované 4 skupinové KI v triedach 5.A., 6.A, 7.A, 8.A a 9.A s cieľom v bezpečnom priestore ventilovať, normalizovať a stabilizovať fyzické reakcie a emócie priamo zasiahnutých detí, pomôcť im kognitívne uchopiť príbeh smrti a straty, mobilizovať ich vlastné stratégie zvládania záťaže a obohatiť sa navzájom v tom, čo ešte iné je nápomocné. Súčasťou stretnutí v každej triede bolo vyjadrenie jednoznačného postoja „v prospech života“ a diskusia o príprave na najbližšiu budúcnosť.

Pred predčasnou medializáciou celého prípadu nás spolupracujúci odborníci vystríhali z dôvodu 2,5 krát častejšieho výskytu posttraumatickej stresovej reakcie u osôb, ktoré sú opakovane vystavené popisu okolností tragickej udalosti. Zvlášť v prípade detskej a adolescentnej populácie, nehovoriac o skupine zraniteľných detí a žiakov so špeciálnymi potrebami, ktorí nevedia zhodnotiť dôsledky svojho správania a sú ohrození rizikom imitácie.

Preto žiadame novinársku obec, aby veľmi citlivo pristupovala k získavaniu informácií i prezentovaniu celej tragédie v médiách vzhľadom na to, že bolestne zasiahla školské prostredie plné detí, ktoré na to neboli a nie sú emocionálne pripravené.

Po uskutočnení krízovej intervencie bola realizovaná konzultácia s vedením školy a triednymi učiteľmi zapojených tried, kde bol zhodnotený priebeh KI a dohodnuté nasledovné kroky:

- rodičom zapojených tried bude poskytnutá informácia o priebehu KI prostredníctvom Edupage, triedni učitelia budú sledovať stav žiakov vo svojich triedach, v prípade podozrenia upozornia na zmeny v prejave a nálade výchovného poradcu a vedenie školy,
- v decembri 2023 (cca mesiac po udalosti) bude realizované druhé stretnutie KI,
- triedni učitelia zverejnia kontakty na odborné služby.

Krízová intervencia prebiehala v súlade s procesnými štandardami VÚDPaP, Bratislava a bola realizovaná dvomi odbornými zamestnancami CPP Trebišov a štyrmi zamestnancami CPP Zuzkin park 10, Košice s výcvikom v poskytovaní Krízovej intervencie na školách v prípade prírodnej katastrofy, útoku a smrti učiteľa/žiaka a v prípade samovraždy.

Nižšie uvádzame aj vyjadrenie p. Mgr. Beáty Furdovej, riaditeľky CPP v Trebišove.

3. Vyjadrenie k medializovaným informáciám týkajúcich sa školy - Zničenie pomôcok na výtvarnú výchovu

V siedmom ročníku si Roman doniesol do školy kufrík s pomôckami na výtvarnú výchovu. Na ďalší deň nebol v škole. Nakoľko jeho spolužiaci nemali výkresy na vyučovaciu hodinu a vedeli, že v tomto kufríku sú, tak si ich zobrali. Pri manipulácii sa vylialo lepidlo a obsah kufríka znehodnotilo. Spolužiaci prijali kolektívnu vinu a chceli vo finančnej forme túto škodu nahradiť. Roman túto náhradu však odmietol.

4. Vyjadrenie k údajnému šikanovaniu na škole

Šikanovanie je správanie, keď jeden alebo viac žiakov úmyselne a opakovane ubližuje vybranému žiakovi alebo skupine žiakov robí alebo hovorí niečo, čo je mu nepríjemné a žiak sa nedokáže alebo z najrôznejších príčin nemôže brániť. Zámerom je zastrašovať, ublížiť, uškodiť druhému alebo získať či potvrdiť si svoju moc.

Čo nie je šikanovanie - jednorazová (nie opakovaná, dlhodobá a skrytá) agresia, konflikt, pričom účastníci sú približne rovnako silní a obeť sa môže/dokáže brániť (Zdroj: Prevencia a riešenie šikanovania - sprievodca pre školské prostredie“).

V šk. roku 2019/2020 bola vykonaná na našej škole hĺbková štátna inšpekcia, ktorá vykonala aj prieskum výskytu šikanovania vo všetkých triedach. V dvoch triedach konštatovala podozrenie na riziko vzniku. V oboch prípadoch išlo o nespokojnosť spolužiakov so správaním sa jednotlivca.

Naša škola prijala opatrenie. V nasledujúcich školských rokoch sme realizovali preventívne programy pre žiakov, zamerané na prejavy šikanovania a vzájomné spolunažívanie žiakov v triede. Keďže týchto aktivít bolo mnoho, ich zoznam uvádzame nižšie. Doteraz sme na škole dokázateľne zaznamenali a následne riešili jeden prípad kyberšikanovania medzi žiačkami. Druhý prípad bolo šikanovanie učiteľky žiačkami. Oba prípady boli riešené podľa Smernice č. 36/2018 MŠVVaŠ SR k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v školách a školských zariadeniach a druhý prípad riešil aj Okresný súd v Trebišove. V medializovanom prípade sme neevidovali žiadny podnet na prešetrenie podozrenia zo šikanovania v priestoroch našej školy.

Denne riešime (tak ako aj na iných školách) konflikty v správaní sa žiakov v triedach, ktoré sa stupňujú. Zatiaľ však väčšina z týchto sporov nesie znaky konfliktov a nie šikany medzi spolužiakmi, ktoré riešime v zmysle školského poriadku. **V zmysle ochrany osobných údajov nemôžeme zverejniť informáciu, či existujú alebo neexistujú zápisy, ktoré sa dotýkajú aj tohto prípadu. Opäť zdôrazňujeme, že je to predmetom vyšetrovania.**

V školskom poriadku v odstavci V ods.5 je uvedené: Zákonný zástupca žiaka je povinný informovať školu o zmene zdravotnej spôsobilosti jeho dieťaťa, o jeho zdravotných problémoch alebo iných závažných skutočnostiach, ktoré by mohli mať vplyv na priebeh výchovy a vzdelávania. **Žiaľ, v tomto prípade, zákonný zástupca neinformoval školu o tom, že závažná bola zmena zdravotného a emocionálneho stavu jeho dieťaťa (ktorá trvala už rok) a ďalšie závažné skutočnosti si vyžadujú individuálny prístup pedagógov k nemu. Takže škola nemala podklady na špecifický prístup pedagógov k jeho výchove a vzdelávaniu, čo nás veľmi mrzí.**

V dôsledku zverejňovania jednostranných, neoverených a zavádzajúcich informácií sa naši zamestnanci stali terčom ohovárania, sú im adresované osočujúce a ubližujúce komentáre, niektoré z nich hovoria aj o ich fyzickej likvidácii. **Škola okamžite podala trestné oznámenie na Políciu SR so zoznamom autorov týchto správ.** Vzhľadom na bezpečnosť učiteľov a žiakov boli všetky školské sociálne siete dočasne pozastavené.

Škola nemôže vidieť do všetkých spôsobov komunikácie medzi žiakmi, učiteľ nemôže byť v každej sekunde pri žiakovi. **Preto škola hneď po tragickej udalosti poskytla vyjadrenie, že je potrebné počkať na závery nezávislého vyšetrovania a až následne riešiť ďalší postup.** Je veľmi ťažké všetko to pochopiť, keď Roman vo štvrtok 16.11.2023 reprezentoval školu na streleckých pretekoch, v ten nešťastný deň na tretej vyučovacej hodine bol ohodnotený známku výborný, v štvrtok 23.11.2023 sa mal zúčastniť Okresného kola v Technickej olympiáde...

Nepovažujeme za správne krivo obviňovať jednotlivcov či inštitúciu a šíriť názory a domnienky bez toho, aby boli podložené dôkazmi. Pevne dúfame, že tento tragický prípad poslúži na zamyslenie sa všetkých, ako má ďalej ktorákoľvek škola postupovať v týchto prípadoch.

Chceme ubezpečiť rodičov, že našou prioritou je upokojiť našich žiakov a učiteľov a obnoviť bezpečné výchovno-vzdelávacie prostredie. Pevne veríme, že to spolu aj s rodičmi a odbornými zamestnancami v školstve úspešne zvládneme.

Ľudsky chápeme nesmierny žiaľ pozostalých. S ľútosťou však konštatujeme, že medializovanie nepravdivých, neoverených a špekulatívnych názorov znevažuje dlhoročnú prácu celého pedagogického kolektívu na našej škole, ktorá sa už dlhoročne zapája do rôznych projektov na podporu tolerancie a na zvládanie agresivity a šikanovania (podrobnosti nižšie).

Zapojenie ZŠ Parchovany do preventívnych programov:

Školský rok 2015/2016

Prevenencia obchodovania s ľuďmi

Program rozvoja osobnosti žiaka

Team building

Školský rok 2016/2017

Kyberšikanovanie- beseda

Školský rok 2017/2018

Rasizmus - 7., 8., 9. Ročník

PDZ- alkohol, fajčenie, patologické hráčstvo- špeciálne triedy

Prevenencia agresivity a šikanovania na školách- 3., 4., 7. ročník, špeciálne triedy

Školský rok 2018/2019

Prevenca šikanovania- všetky triedy

Duševné zdravie- žiaci 9. ročníka.

Školský rok 2019/2020

Január - So žiakmi 8. – 9. ročníka sa uskutočnila beseda s príslušníkom policajného zboru v Trebišove na tému: „Patologické hráčstvo“- ako si neprehrať život (Gambling) hracie automaty,

počítačové hry. - Okresné riaditeľstvo PZ Trebišov

- So žiakmi špeciálnych tried sa uskutočnila beseda s príslušníkom policajného zboru na tému:

„Patologické javy“, kde sa poukázalo na promiskuitu a jej dopady na človeka. - Okresné

riaditeľstvo PZ Trebišov

Február - Žiaci nižších ročníkov špeciálnych tried absolvovali s terénnym zdravotníckym pracovníkom prednášku „Vlasová hygiena. Dentálna hygiena“ zameranú na ochranu zdravia. Prednáška bola spojená s názornými praktickými ukážkami.

Školský rok 2020/2021

Z dôvodu protikovidových opatrení sa besedy a aktivity neuskutočnili

Školský rok 2021/2022

Školský rok 2021/2022 sa začal za prísnych protiepidemiologických opatrení a odporúčaní. Žiaci sa vzdelávali prezenčnou a dištančnou formou.

V rámci on-line vyučovania boli na stránke školy pre žiakov, ako aj pre rodičov a zákonných zástupcov zverejnené linky na videa a prezentácie na tému: Zodpovedné používanie internetu, Šikanovanie, Dospievajúci a rodičia.

Prvé dva týždne pri nástupe žiakov k bežnému prezenčnému vyučovaniu, aby sme minimalizovali stresové situácie a vytvorili bezpečné prostredie pre žiakov sme sa na prvých hodinách venovali socializácii. Triedni učitelia uskutočňovali činnosti a aktivity na rozvoj komunikácie a riešenia konfliktov, na prevenciu problémového správania, na rozvoj pozitívnej klímy v triede, na rozvoj empatie, tolerancie a aktivity zamerané proti šikane.

Školský rok 2022/2023

Október 2022 – „Šikanovanie“ , „Mesiac úcty k starším“ – 2. stupeň.

November 2022 – „Domáce násilie“ – Triedy 8.A., 5.A, 9.A, 6.A, 4.A.

November 2022 - Drogové závislosti a iné závislosti - Okresné riaditeľstvo PZ Trebišov - bola určená pre žiakov 2. stupňa VII.A, VIII.A, IX. ročník.

December 2022 – „Vianoce, riziká a bezp. manipulácia so zábavnou pyrotechnikou“ – 6.A, 8.A

Január 2023 – „Ako sociálne siete a internet ovplyvňujú naše duševné zdravie a pohodu“ – 8.A, 7.A, 4.A, 6.A, „Finančná gramotnosť“ – 4.A,

Február 2023– „Svetový deň proti rakovine“ – 4.A, „Svetový deň bez mobilu“- 9.A, 5.A, 8.A.

Február 2023– Osobná hygiena – CPPaP Sečovce - 2. stupeň – 9. roč., 8.A, 7.A

Február 2023– „Výchova k manželstvu a rodičovstvu“ – CPPaP súkromné centrum Sečovce
Špeciálne triedy - 6.B, 7.B

Február 2023– „Svetový deň proti rakovine“ – 4.A, „Svetový deň bez mobilu“- 9.A, 5.A, 8.A.

Marec 2023 – „Marec mesiac knihy“ – 7.A.

Apríl 2023 – „Medzinárodný deň Rómov“ – 6.B, 7.B.

Apríl 2023 – „Bezpečná jazda na bicykli“ - určená pre žiakov 2. stupňa 5. až 9. ročník a pre žiakov špeciálnych tried. 4. až 7. ročník ZŠ

Apríl 2023 – „Trestno-právna zodpovednosť“ - určená pre žiakov 2. stupňa 5. až 9. ročník a pre žiakov špeciálnych tried. 4. až 7. ročník ZŠ

Máj 2023 - PROŽ- „Program rozvoja osobnosti žiaka so zameraním na drogovú prevenciu“
CPPaP Trebišov

„ Budíme k sebe tolerantní“ - CPPaP Trebišov

„Zdravý životný štýl“, „Svetový deň Červeného kríža“ – 6.A, 5.A.

Školský rok 2023/2024

Október – „Svetový deň prvej pomoci“ – 3.A, 5.A, 7.A,

„ Medzinárodný deň starších osôb a Deň bielej palice; – 5.A.

„Zdravý životný štýl“ - RÚVZ Trebišov

Vyjadrenie p.riaditeľky Mgr.Beáty Furdovej pre TASR

Ako vnímate udalosť, ku ktorej došlo v ZŠ v Parchovanoch? To, že to chlapec urobil v škole, svedčí o niečom?

Je to veľmi tragická udalosť, nepoznáme skutočné príčiny konania dieťaťa následkom, ktorých sa tragédia udiala. Vyšetrovanie smrti žiaka školy nie je ukončené, známe sú len priame viditeľné fakty samotnej udalosti, domnienka nie je relevantní dôkaz – relevantná skutočnosť, ktorá objasňuje príčiny konania žiaka. Všetko ostatné sú úvahy, predpoklady. Vyhrotené ubližujúce informácie, jednostranné a nepodložené faktami, v tejto situácii nie sú užitočné a ani pomáhajúce. Zvlášť, ak sa k tomu vyjadrujú nezúčastnení a nezainteresovaní ľudia na sociálnych sieťach a senzácie chtivé médiá.

Údajne, podľa medializovaných informácií išlo o prípad šikany. Ako podľa vás rieši Základná škola v Parchovanoch šikanu? Je to na dostatočnej úrovni?

Na tejto ZŠ sme realizovali a realizujeme preventívne aktivity a programy, smerujúce k prevencii sociálno-patologických javov pre žiakov školy v zmysle aktuálnych požiadaviek školy a našich časových a personálnych možností. Učitelia danej školy, na základe dostupných informácií, citlivo a aktuálne reagujú na avizované informácie, týkajúce sa nevhodného správania sa žiakov voči sebe. Sú však formy interakcie, medzi žiakmi, kedy učiteľ toto postrehnúť nevie ani pri najväčšej snahe byť informovaný o tom, čo sa medzi žiakmi deje. Zo psychologického hľadiska chcem poukázať na fakt, že niektoré osobnostné a povahové vlastnosti, vývinové špecifiká obdobia dospievania a často aj forma výchovného vedenia nedovoľujú dieťaťu sa navonok prejaviť, hovoriť o sebe, zdieľať svoje emócie a prežívanie. Nenahraditeľná je v tomto prípade úloha rodiny a spolupráca rodiny zo školou .

Aj naša odborná pomoc v kontakte s učiteľmi a rodičmi smeruje k tomu, aby sa problémy dieťaťa, žiaka riešili nie konfrontáciou a vzájomným osočovaním a presúvaním zodpovednosti, ale vzájomnou kooperáciou, ktorá smeruje k tomu, aby sme pomohli dieťaťu, podporili ho. Vždy ide o dieťa... malo by ísť o dieťa.

Ako sú na tom iné školy v regióne, v ktorom pôsobíte?

Na školách sa realizuje počas školného roka prevencia rovnako tak ako v škole v Parchovanoch, v zmysle ich aktuálnych požiadaviek. Oblasť prevencie na školách zastrešuje školský koordinátor vo výchove a vzdelávaní, tzv. koordinátor prevencie, prípadne výchovný poradca alebo školský psychológ. Riaditelia škôl majú možnosť poselať svojich pedagogických a odborných zamestnancov na vzdelávania v oblasti realizácie prevencie na školách – vzdelávacie podujatia v preventívnych programoch.

Školy v oblasti prevencie spolupracujú s našim centrom poradenstva a prevencie, ktoré školám ponúka preventívne aktivity a preventívne programy aj na prevenciu šikanovania a kyberšikanovania: napr. Prevencia šikanovania a kyberšikanovania, Vybudujme si dobré vzťahy v triede, Duševné zdravie, Spoznaj svoje emócie, Rozvoj emocionality a prosociálnosti žiakov a pod.

Preventívne aktivity sú realizované v rámci personálnych a časových možností zariadenia z okresnou pôsobnosťou.

V prípade podozrenia alebo výskytu šikanovania školy postupujú v súlade so Smernicou 36/2018 k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v školách a školských zariadeniach, vydanú MŠVVaŠ SR.

<https://www.minedu.sk/data/att/16073.pdf>

Ako vnímate postup zo strany žiakov, kde podľa zverejneného videa minimálne jedna z nich vyzývala chlapca, aby skočil zo strechy školy?

Jednalo sa o mimoriadnu udalosť, správanie žiakov je v takejto situácii zo psychologického hľadiska nevyspytateľné a v tomto veku v takejto krízovej situácii nie sú schopní zohľadniť a uvedomiť si dôsledky svojho momentálneho konania a komplexne vyhodnotiť vzniknutú situáciu a jej dôsledky. V procese krízovej intervencie konanej našimi odborníkmi sme aj túto skutočnosť ošetrili. Jedným z charakteristických typických znakov obdobia dospievania je tendencia zľahčovať situáciu. Z pohľadu dospelého človeka sa táto skutočnosť môže javiť ako nezodpovednosť. V správaní sa 14 – ročného dieťaťa dominuje experimentovanie, extrémna formy prežívania emócií a s tým súvisiace extrémne – vyhrotené správanie sa.

Ako vnímate to, že si to prítomná nahrávala na video, namiesto pomoci?

Na mieste zasahovali všetky záchranné zložky, ktoré boli vedením školy okamžite zalarmované. Aktívne sa na pomoci podieľalo aj vedenie školy a dotknutí pedagógovia. Pomoc má realizovať v takejto náročnej situácii dospelý človek a nie dieťa. Všetci zúčastnení sa v takejto traumatizujúcej a tragickej situácii ocitli prvýkrát a robili všetko to, čo najlepšie vedeli.

Správanie sa žiačky, je zarážajúce, ale bohužiaľ nie je ničím výnimočným v takýchto situáciách v dnešnej dobe. Dievčina, ktorá natáčala na video to, čo sa pred ňou odohrávalo, neurobila nič iné, ako to, čo bežne robia dospelí v jej uššom aj širšom sociálnom prostredí. Nehľadajme za správaním sa dieťaťa v období puberty v tejto situácii nič iné. Nezládla situáciu, tak ako by to s veľkou pravdepodobnosťou nezvládlo mnoho dospelých ľudí. Osobný záujem na smrti spolužiaka určite nemala.

Sme spoločnosť – senzácie chtivý národ, ktorý potrebuje zachytiť a následne medializovať takmer všetko. Tragédie sú bežne a s dennodennou periodicitou zachytávané a zverejňované vo všetkých médiách.

Je teda na mieste posudzovať a súdiť všetkých novinárov a redaktorov, ktorí sú okamžite pri každej tragickej udalosti a dokumentujú tie najintímnejšie a najcitlivejšie emócie zúčastnených bez ohľadu na ďalšie dôsledky, ktoré toto správanie môže spôsobiť???

Je teda na mieste súdiť aj všetkých prispievateľov na sociálnych sieťach, ktorí okamžite na základe neoverených a často jednostranných informácií, zverejňujú subjektívne hodnotenie situácie a ničím nepodložené, osočujúce a ubližujúce komentáre???